

Nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) artikli 6 lõike 2 kohase taotluse avaldamine

(2011/C 116/08)

Käesoleva dokumendi avaldamine annab õiguse esitada vastuväiteid vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 ⁽¹⁾ artiklile 7. Komisjon peab vastuväited kätte saama kuue kuu jooksul alates käesoleva dokumendi avaldamise kuupäevast.

KOONDDOKUMENT

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 510/2006

„MIÓD Z SEJNEŃSZCZYZNY/ŁOŹDZIEJSZCZYZNY”/„SEINŪ/LAZDIJŪ KRAŠTO MEDUS”

EÜ nr: PL-PDO-0005-0684-26.02.2008

EÜ nr: LT-PDO-0005-0850-26.02.2008

KGT () KPN (X)

1. Nimetus:

„Miód z Sejneńszczyzny/Łoździejszczyzny”/„SeinŪ/LazdijŪ krašto medus”

2. Liikmesriik või kolmas riik:

Poola ja Leedu

3. Põllumajandustoote või toidu kirjeldus:

3.1. Toote liik:

Klass 1.4. Muud loomse päritoluga tooted (mesi)

3.2. Punktis 1 esitatud nimetusega tähistatava toote kirjeldus:

Nimetusega „Miód z Sejneńszczyzny/Łoździejszczyzny”/„SeinŪ/LazdijŪ krašto medus” võib müüa üksnes mitmeliigiliste taimede nektarist saadud mett. Müümise ajal võib mesi olla vedel (vurritatud) või kristalliseerunud (tahke). Mesi võib olla paksu poolläbipaistva vedela või kristalliseerunud konsistent-siga. Mett saadakse sellele piirkonnale iseloomulikelt paljudelt meetaimeliikidelt, sh: paju ja vahtra eri liigid, harilik võilill, vaarikas, türnpuu, valge ja punane ristik, harilik nõiahammas, mesikas ja muud liblikõielised taimed (*Papilionaceae*), karukeel, kopsurohi, pärn, ristõieliste (*Brassicaceae*) sugukonna umbrohud, rukkilill, pajulill, harilik robiinia, rohtlaliilia, ploom ning sarikaliste (*Umbelliferae*), nelgiliste (*Caryophyllaceae*) ja huulõieliste (*Labiatae*) sugukonna taimed.

Mees võib olla vaid mikrokogus (mitte rohkem kui 5 % üldkogusest) monokultuuride õietolmu. Mingil juhul ei tohi sellise õietolmusisalduse tõttu muutuda mee iseloomulik maitse, lõhn ega värv. Mesi on väga iseloomulikku värvi – vahemikus tumekollasest tumekuldсени. Mee tunnuslik omadus on kerge hägusus. Mee värv tohib olla mõnevõrra tumedam; see on tingitud mõnedes taimedes nektari tootmise käigus tekkiva lehemee sisaldusest. Elektrijuhtivuse abil mõõdetava lehemee sisalduse suurim lubatud kogus on 0,5 mS/cm.

Füüsilis-keemilised omadused:

- veesisaldus – mitte rohkem kui 18 %,
- tihedus rohkem kui 1 400 g/cm³,
- proliinisaldus vähemalt 25 mg 100 g mee kohta,
- 5-hüdroksümetüül-furfuraali sisaldus vähemalt 2,0 mg 100 g mee kohta,
- stabiilne pH-tase (3,8–4,8),

⁽¹⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 12.

- monosahhariidisisaldus (glükoos ja fruktoos) vähemalt 60 g 100 g kohta,
- sahharoosisaldus kuni 5 grammi 100 grammi kohta,
- diastaasarv (Schade'i skaala järgi) vähemalt 8,
- vabade hapete sisaldus kuni 50 meq/kg,
- elektrijuhtivus vähemalt 0,8 mS/cm.

3.3. Tooraine (üksnes töödeldud toodete puhul):

—

3.4. Sööt (üksnes loomse päritoluga toodete puhul):

Mesindus- ja talvitumisperioodil on mesilaste põhisööt naturaalne mesi ja õietolm, mida nad on kogunud oma tarudesse. Sööta on varutud piisavalt, et talv üle elada, kuni kevadel saab jälle värsket nektarit ja õietolmu. Hilissuue ebasoodsate ilmastikuolude korral võivad mesilased ära kasutada ühe osa reservsöödast. Seepärast on vaja augustis-septembris varusid uuesti täiendada. Olenevalt aastaajast ja temperatuurist kasutatakse selleks suhkrust (sahharoosist) ja veest (vahekorras 1,5:1 ja 2:1) tehtud siirupit. Sööta antakse õhtul (et mesilasse mitte kiskjaid ligi meelitada) ja mitu annust (et mesilased saaksid seda täielikult töödelda ja muundada). Kui pikaleveninud talve, ebasoodsate ilmastikuolude või nektarinappuse tõttu on varakevadel vaja anda lisaööta, tuleb seda esmajoones teha järk-järgult mesiniku tööruumide laos hoitavatest mee- ja taruvaiguvarudest. Kui varusid ei ole, jagatakse suhkrusiirupit, mis on lahjem kui sügisel kasutatud siirup, kuna kevadel on mesilastel rohkem vett vaja. Siirupi jaoks kasutatakse suhkrut ja vett vahekorras 1:2 ja 1:1 ning õietolmu, et mesilased saaksid natuke valku. Söödana kasutatakse peedisuhkrust või invertsahharoosist ja veest tehtud siirupit. Sööta jagatakse nii kui pealt- kui raamsöödanõudest. „Miód z Sejneńszczyzny/Łoździejszczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mee kogumise ajal ei ole mesilastele lisaööta vaja anda.

3.5. Tootmise erietapid, mis peavad toimuma määratletud geograafilises piirkonnas:

Kõik tootmisetapid alates mesitarude paigutamisest kuni mee lõpliku pakendamiseni peavad toimuma määratletud geograafilises piirkonnas. Selle piirkonna taimede väga lühikese kasvuperioodi tõttu toodetakse „Miód z Sejneńszczyzny/Łoździejszczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mett üksnes kolme kuu (mai keskpaigast augusti keskpaigani) jooksul. Mett külmvurritatakse meevurris tsentrifugaaljõu abil. Selitatud mesi pannakse (dekanteeritakse) kuni 1 400 g mahutavusega jaemüügipakenditesse. Mett tuleks hoida kuivas, pimedas ja hästi tuulutatud ruumis temperatuuril 4–18 °C. Ei ole lubatud õietolmu välja kurnata või mett vahustada, pastöriseerida või kunstlikult soojendada. Mee temperatuur ei tohi ühelgi tootmisetapil ületada 42 °C. Mee kogumise ajal on keelatud mesilastele ravimeid anda. Ei ole lubatud kasutada kemikaale või muid mesilaste tõrjevahendeid, olgu need tahked, vedelad või gaasilised.

3.6. Erieeskirjad viilutamise, riivimise, pakendamise jm kohta:

Mesinikud dekanteerivad mee kuni 1 400 g mahutavusega jaemüügipakenditesse. Sel viisil väldivad nad ohte, mis on seotud nõuetele mittevastavalt pakendatud mee pikamaaveo ajal tekkivate mee võimalike füüsikalise-keemiliste ja organoleptiliste omaduste muutustega.

Kui mett veetakse väljapoole pakendamispiirkonda muudes kui jaemüügipakendites, tekib oht, et „Miód z Sejneńszczyzny/Łoździejszczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mett segatakse muude meelikeidega või turule võidakse müügiks viia kaitstud nimetuse all sellist mett, mis ei ole pärit määratletud geograafilisest piirkonnast (punkt 4).

See piirang on ette nähtud „Miód z Sejneńszczyzny/Łódzieszczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mee kvaliteeti kahjustavate kõigi aspektide vältimiseks ning kontrollisüsteemi usaldusväärsuse kõrge taseme säilitamiseks.

3.7. Erieeskirjad märgistamise kohta:

Kõik mesinikud ja üksused, kes tegelevad Poolas ja Leedus kaitstud nimetusega mee kokkuostmise ja edasise töötlemisega, peavad kasutama üht tüüpi etiketti. Etiketil on pealiskirjad vastavas ametlikus keeles. Tootenimi võib olla märgitud vastavas riigikeeles.

Igal etiketil peab olema nimetus „Miód z Sejneńszczyzny/Łódzieszczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” ning muuhulgas teave mahuti mahtuvuse kohta, tootja aadress, veterinaarloomade number, mee dekanteerimise kuupäev ja mee kõlblikkusaeg. Etiketil on ka ELi kaitstud päritolunimetuse sümbol või ELi sümbol ning pealiskiri „kaitstud päritolunimetus”.

Poolas jagab etikette Sejny piirkondlik mesinike ühing (*Terenowe Koło Pszczelarzy*) ja Leedus Lazdijai piirkondlik mesinike selts. Asjaomane ühing edastab pädevale kontrolliasutusele etikettide jagamist käsitlevad üksikasjalikud eeskirjad. Sellised eeskirjad ei tohi mingil viisil diskrimineerida tootjaid, kes toodavad „Miód z Sejneńszczyzny/Łódzieszczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mett spetsifikaadi kohaselt, kuid ei kuulu ühingusse.

4. Geograafilise piirkonna täpne määratlus:

„Miód z Sejneńszczyzny/Łódzieszczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mett kogutakse järgmises piirkonnas:

- Poolas: Sejny maakonna neljas omavalitsusüksuses (Sejny, Giby, Krasnopol ja Puńsk) ning Suwałki maakonna viies omavalitsusüksuses (Suwałki, Szypliszki, Jeleniewo, Rutka-Tartak ja Wiżajny);
- Leedus: Lazdijai piirkonna kaheteistkümnes vallas (Kapčiamiestis, Veisiejai, Kučiūnai, Lazdijai, Seirijai, Noragėliai, Šventežeris, Teizai, Šlavantai, Būdvietai, Šeštokai ja Krosna).

5. Seos geograafilise piirkonnaga:

5.1. Geograafilise piirkonna eripära:

„Miód z Sejneńszczyzny/Łódzieszczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mee tootmispiirkond asub Poola ja Leedu piiril Niemeni jõe vesikonna Ida-Suwałki järvestu keskpriirkonnas. Jatvingi hõimude kunagise elualana ühtne piirkond on tänapäeva Poolas Ziemia Sejneńska (Sejneńszczyzna) ja Leedus Lazdijų kraštas. Mõiste *miód z Sejneńszczyzny* on seotud Poolas toodetud meega ja *Lazdijų krašto medus* Leedus toodetud meega. Kõnealune piirkond moodustab ühtse territooriumi, kus identse toote saamiseks kasutatakse ühesuguseid meetodeid. „Miód z Sejneńszczyzny” ja „Lazdijų krašto medus” on üks ja seesama mesi.

Piirkonnad Ziemia Sejneńska ja Ziemia Łódzieska (Lazdijų kraštas) asuvad Leedu järvestu Ida-Suwałki järvestu geograafilises piirkonnas. Piirkonda ühendavad eelkõige selle geograafiline asukoht, kliima, identne taimestik, loomastik ja reljeef. Samamoodi ühendab neid piirkondi ka ühine ajalugu. Piirkond jagati riigipiiriga 1919. aastal (Poola ja Leedu territooriumide lõplik kujundamine pärast Esimest maailmasõda). Piiri tõttu ei ole aga seal elavate inimeste kultuurisidemed nõrgenenud; alates Poola ja Leedu Schengeni alasse kuulumisest 2007. aastal on omavahelised kontaktid üha tihenunud.

Piirkonna reljeef on kujunenud liustike mitmete tekkefaaside jooksul. Piirkonnale on iseloomulikud järved, sügavad jäätikkelised kanalid (tänapäeval järved ja jõed) ning – jääajajärgsed älved – väikesed äravooluta, mõnikord vett täis lohud, mis on enamasti tekkinud igijää kamakate sulamisveest. Lazdijai piirkonna omavalitsusüksuses on ligikaudu 150 ning Ziemia Sejneńskas mitmed tosinaid järvi, millest suurima – Gaładuše järve üks osa ulatub Leedu territooriumile.

Selles piirkonnas on selgelt väljakujunenud kontinentaalsete omadustega karm kliima. Riigi keskmiste temperatuuridega võrreldes on talvised temperatuurid madalamad ja suvised kõrgemad. Aasta keskmine temperatuur on 6,1 °C; määratletud piirkonna keskmine sademete hulk on 550 mm ja 600 mm aastas. Kõnealusel piirkonnas hakkavad taimed kasvama nädal-paar hiljem kui ümberkaudsetel aladel; kasvuaeg kestab väga lühikest aega – kuni 150 päeva.

Piirkonna vegetatsioon on kliima, geoloogia, hüdroloogia, inimtekkeliste muutuste tagajärg, mis on hästi kohanenud olemasolevate tingimustega. Vegetatsiooni mõjutavad põhiaspektid on reljeef, talvised ja suvised õhutemperatuurid, mõõdukas sademete hulk, väga lühike kasvuperiood ning puhas kesk-kond. „Miód z Sejneńszczyzny/Łódzkiejczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mett saadakse piirkonnast, kus kasvavad sellised jäänuk-, boreaalsete ja arktiliste taimede liigid nagu *Salix lapponum*, *Betula humilis*, *Rubus chamaemorus*, *Ledum palustre*, *Glyceria lithuanica* ja *Baeothryon alpinum*. Kõnealuse piirkonna taimestik jaguneb järgmisteks ökotüüpideks: põld/aas, mets, madalsoomets/turbaraba (säilinud suures ulatuses peaaegu algseisundis). Kõikides neis looduslikes ja kultuurtaimede kooslustes on mitmeid liblikõieliste taimede liike: ristik (*Trifolium*), mesikas (*Melilotus*), hiirehernes (*Vicia*), lutsern (*Medicago*), seahernes (*Lathyrus*) ja harilik nõiahammas (*Lotus*), mille nektar sisaldab mitmeid alkaloide, glükosiide ja eeterlikke õlisid.

„Miód z Sejneńszczyzny/Łódzkiejczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mee tootmisprotsessis on inimfaktoril oluline osa. Mesinike oskused on eelkõige seotud mesilate asukohti, mesilaste kasvatamist ja traditsioonilist mesindust käsitlevate eeskirjadega, mis muu hulgas näevad ette puudust mesitarude kasutamist; kooskõlas piirangutega mesilasi talveperioodil täiendavalt mitte sööta, keeluga õietolmu filtreerida ning mett vahustada, pastöriseerida ja kunstlikult soojendada; mee külmvurritamine ning piirangud mee dekanteerimise ja ladustamise kohta. Mesinike oskusi on kogutud pikki aastaid ning edastatud põlvest põlve. Selle piirkonna mesinduse pikaajaline traditsioonist annavad tunnistust arvukad materjalid ja trükised ning mitmed õigusaktid. Alates 1529. aastast on mesindusseadus ametlikult Leedu Suurhertsogiriigi seaduste kogu osa. 14. ja 15. sajandil andsid Leedu hertsogid selle piirkonna inimestele õigused kasutada metsaande, sealhulgas algelisi metsmesipuid (*wchody bartne*). Poola kuningriigis Sejnyas asutati mesinike ühing 1873. aastal. Selles piirkonnas on säilinud mesitarude vanad registrid – näiteks 1830ndatest ja 1948. aastast.

5.2. Toote eripära:

„Miód z Sejneńszczyzny/Łódzkiejczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mee omapära kohta annavad tunnistust järgmised iseloomulikud tunnused:

- veesisaldus – mitte rohkem kui 18 %,
- suur tihedus – rohkem kui 1 400 g/cm³,
- tugev lõhn,
- mõrkjas järelmaitse,
- monokultuuride õietolmu väike osakaal – kuni 5 %,
- suur proliinisaldus – vähemalt 25 mg 100 g mee kohta,
- vähene 5-hüdroksümetüülfurfuraali sisaldus – vähemalt 2,0 mg 100 g mee kohta,
- stabiilne pH-tase (3,8–4,8),
- iseloomulik värv, mis on vahemikus tumekollasest tumekuldseni, lehemee sisaldusest tingutuna mõnikord tumedam ning kergelt hägune.

- 5.3. Põhjuslik seos geograafilise piirkonna ja (kaitstud päritolunimetusega) toote kvaliteedi või omaduste vahel või (kaitstud geograafilise tähisega) toote erilise kvaliteedi, maine või muude omaduste vahel:

„Miód z Sejneńszczyzny/Łódziejszczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mesi on oma päritolupiirkonnaga tihedalt seotud ainulaadne toode. Mesi on iseloomuliku tugeva lõhna ning määratletud geograafilises piirkonnas (punkt 4) kasvavatest eri korjetaimedest (millest suur osa on liblikõielised taimed) tingitud mõrkja järelmaitsega. Geograafilisest piirkonnast on tingitud ka asjaolu, et monokultuuride õietolmu osa mees ei ületa 5 %.

„Miód z Sejneńszczyzny/Łódziejszczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mee kvaliteedi tagamiseks on kohalike mesinike erioskused. Nad on pidanud oma oskusi rakendama, et karmides ilmastikutingimustes hakkama saada (taimede väga lühikese kasvuperioodi tõttu saab selles piirkonnas mett toota üksnes kolme kuu vältel, st mai keskpaigast augusti keskpaigani). Mesinike oskused ja piirkonna looduse omapära tingivad toodetava mee sellised tunnuslikud omadused nagu vähene veesisaldus, suur tihedus, vähene 5-hüdroksümetüülfurfuraali sisaldus ja stabiilne pH-tase.

„Miód z Sejneńszczyzny/Łódziejszczyzny”/„Seinų/Lazdijų krašto medus” mee iseloomulik tunnus on ka selle looduslikust päritolust, keskkonnaaspektidest ja mõnikord ka lehemee sisaldusest tingitud suur proliinisisaldus.

Viide spetsifikaadi avaldamisele:

(Määruse (EÜ) nr 510/2006 artikli 5 lõige 7)

<http://www.minrol.gov.pl/DesktopDefault.aspx?TabOrgId=1620&LangId=0>

<http://www.zum.lt/documents/Kokybe-medus.doc>
